

Večernik

Leto I. (VIII.), štev. 193

Maribor, petek 23. decembra 1927

»JUTRA«

Izahaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri

Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.400

Vredn. mesečno, prejemani v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:

Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13

Oglaš. po tarifi

Oglaš. sprejema tudi oglašni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Zaključek oblastne proračunske razprave

PRORAČUN MARIBORSKE OBLASTI SPREJET. — MALE SPREMENBE PRI UREDBAH. — TAKSE ZADENEJO TUDI MESTNE AVTOBUSE.

Maribor, 23. decembra.

Vsa poglavja izdatkov je oblastna skupščina dovršila včeraj že na dopoldanski seji ter je popoldne prišel na vrsto že proračun dohodkov.

Do novih oblastnih davkov in tako je šlo vse gladko, mestoma tudi brez debate; tudi uredbe o davku na nočni kavarški obisk, na karte in o veselilni taksi so bile večinoma soglasno sprejete. Glede uredbe o taksah na motorna vozila je bilo pa vloženih več spreminjavalnih predlogov in ugovorov. Posl. Petovar je ponovno poudarjal, da spadajo pod takso tudi mestni avtobusi kot pridobitveno podjetje, oprostijo se pa lahko le ona motorna vozila, ki služijo samoupravnemu gospodarstvu.

Nekaj predlogov je stavil tudi poslanec dr. Mühleisen, ki je istotako naglašal, da mestni avtobusi pri taksah ne morejo delati izjeme. Doklada na lovske karte je bila sprejeta brez ugovora, brez debate doklada na pridobitno, pri taksah na opojne pijače se je pa na predlog posl. Petovarja in dr. Odiča

črtala določba, da se od vina, ki se uvaža v oblast iz drugih oblasti, pobira 200 odstotna doklada na državno trošarino.

Davek na električni tok se je spremenil, kakor je bilo včeraj označeno. Finančni efekt te davščine je določen na 1.600.000 Din. Uredba o taksah na motorje je bila ponovno predložena z malimi spremembami in od takš tudi mestni avtobusi ne bodo izvzeti.

Ko so bile tako predelane vse pozicije, je bil proračun z večino glasov sprejet. Enako je bila sprejeta finančna uredba o proračunu.

Predlog posl. Janžekoviča, ki sta ga konkretno podpirala posl. Petovar in dr. Odič, o korakih za omiljenje vojnega zakona o vojnih dajatvah, je bil soglasno sprejet. Razni drugi predlogi so se pa izročili odsekom.

Ob zaključku je predsednik izjavil, da bo prihodnja seja sklicana takoj po vladni odobritvi proračuna. Poslancem je voščil vesele praznike.

Vremenski preokret

V NAŠI DRŽAVI SO NASTOPILO T OPLIVETROVI, NA BOLGARSKEM IN V RUMUNJI PA NAJHUŠA ZIMA.

LJUBLJANA, 23. dec. Mraz je včeraj popolnoma nenadoma popustil. Proti popoldnevu je pričelo snežiti, zvečer pa je zopet deževalo. Ponoči se je temperatura zopet izpremenila in se je vršil jutraj promet radi debele poredice le z velikimi težavami. Davi je začelo zopet deževati.

ZAGREB, 23. dec. Temperatura se je v mestu in okolici močno dvignila, tako da je od včeraj na dan dosegla že 5 stopinj pod ničlo. Davi je nastopil zopet jug, pozneje pa je pričelo deževati.

SOFIJA, 23. dec. Dočim je nastopilo v zapadni in srednji Evropi zopet toplo vre

me, je na Bolgarskem mraz še bolj pritnil. Včeraj je kazal termometer 14—17 stopinj pod ničlo. To je od 1. 1902 najnižje stanje. Promet je zlasti v vzhodni Rumuniji oviran. Telefonski in brzojavni promet je prekinjen.

BUKAREŠT, 23. dec. Danes je dosegla temperatura najnižje stanje v zadnjih 50 letih. Povprečna temperatura je znašala 27 stopinj pod ničlo. Ceste in ulice so kakor izumrle. Vsled neprestanega padanja snega in snežnih viharjev je promet zelo otežkočen. Vlaki prihajajo iz province z velikimi zamudami.

Velik finančni škandal v Parizu

Aretacija bankirja Dimitrija Rubinsteina.

Pariz je za novi finančni škandal bogatejši. Za Blumensteinom je romal za zamrežena okna Rubinstein, znani finančnik iz predvojne Petrograda, kjer je pod imenom »carjev bankir« vodil Privatno banko, banko bratov Junker in tovarno vagonov. Po tako slavni preteklosti se bo za enkrat pisalo po vsem svetu o njem le bolj neslavno, saj je obdolžen velikih sleparij v skupnem znesku šest milijonov frankov.

Po vojni je živel Dimitrij Rubinstein na Dunaju in Berlinu, a je imel v obeh velenjih silno smolo: kjer je prišel na dan kak bančni škandal, je bil zapleten v afero tudi Rubinstein. Od majnika 1926 je živel v Parizu in si pridobil večino delnic pariške Centralne trgovske banke. Novokupljene akcije je pa mož plačeval s ponarejenimi ali vsaj neupravičeno izdanimi akcijami Depozitne banke v Londonu. Centralna banka ga je izvolila v nadzorstveni svet in je v tej »funkciji« v kratkih tednih ociganil banko za dva milijona frankov...

Preteklost Dimitrija Rubinsteina je izredno pestra. Dvignil se je takorekoč iz nič do upoštevane bankirja v Petrogradu, kjer so ga odlikovali z naslovom državnega svetnika. Na carskem dvoru je bil kakor doma. Rasputin mu je bil intimen prijatelj. Med vojno je Rubinstein večkrat potoval v Švico; bil pa je lepega dne v Rusiji aretiran, ko se je povrnil domov preko Nemčije, za katero pot ni imel dovoljenja. Obdolžili so ga zvez s sovražnikom. S svojim velikim vplivom na najvišjih mestih pa je dosegel prostost, predno je prišlo do obtožbe. Preiskovalna komisija, ki je imela pojasniti njegov delikt, pa je bila razpuščena in njeni člani obsojeni na težke kazni...

Za revolucije Kerenskega se je Rubinsteinu posrečilo rešiti vse svoje imetje. Živel je v Stockholmu, Berlinu in Dunaju. Tu je prišel na originalno misel. Ko so mu očitali poslovno nepoštenost, je naznanil sam sebe oblastvom radi poneverbe depozitov. Državno pravdnštvo ga je dalo zapreti in uvedlo preiskavo. V nekaj dneh pa je Rubinstein dokazal svojo nedolžnost in pošteno poslovanje svojega denarnega zavoda. Cilj pa je dosegel: napravil si je s to senzacijo ogromno reklamo...

Svečanost v spomin pokojnemu generalu Kovačeviću

LEPA MANIFESTACIJA NACIJONALNIH ORGANIZACIJ SKUPNO Z NAŠO VOJSKO. — BREZUSPEŠNI NAPORI MAKEDONSTVUJUŠIH IN ITALIJE PROTI UJEDINJENJU VSEH JUŽNIH SLOVANOV.

Maribor, 23. decembra.

Snoči se je končno tudi Maribor odločil spomenu našega najmlajšega narodnega junaka, generala Mihajla Kovačevića, ki ga je zahrbtno napadla zločinska roka makedonstvujuščega zapeljance in mu v Štipu pretrgala nit njegovega plodnosnega življenja in sokolskega delovanja. V mali dvorani Narodnega doma se je zbral zbor mariborskih aktivnih oficirjev in lepega števila civilistov, med katerimi je bila večina rezervnih oficirjev.

Spominsko svečanost je otvoril predsednik pododpora rezervnih oficirja i ratnika g. Perhavec in v kratkih besedah utemeljil dolžnost Maribora, da se spominja tragične smrti mučenika Kovačevića.

V imenu vojske mariborske garnizije je spregovoril brigadni general g. Spasić, ožji prijatelj pokojnega generala Kovačevića, s katerim je skupaj študiral vojno akademijo in tudi kasneje nekaj časa služboval kot mlad oficir. General Kovačević je bil patrijot v pravem pomenu besede. Že pred vojno z vso dušo Sokol se je tudi zadnja leta udeleževal vseh večjih sokolskih prireditev v državi. Na vsesokolskem zletu v Pragi je vodil delegacijo naše vojske. Pred petimi leti je prišel v Štip, bil tam ustanovitelj vseh patrijskih organizacij, oče in podpornik vseh siromakov ter postal najbolj priljubljena oseba v vsej pokrajini. Vsa bregalniška oblast nima človeka, na katerega bi se spominjala z večjim spoštovanjem kakor na generala Kovačevića.

Baš radi tega so ga vzeli zločinci makedonske revolucionarne organizacije na piko in ga mučeniško ubili. Toda cilja niso dosegli! Na mesto Kovačevića prihajajo in še bodo prihajali drugi, ki vršijo svojo dolžnost do naroda in države. — Zbor se je dvignil in zaklical trikrat slavo pokojnemu Kovačeviću.

Sledili so govori zastopnikov posameznih organizacij. Prof. dr. Kovačič je podal za Sokola v lepih besedah življenjepis velikega sokolskega borca Kovačevića, ki se ni ustrašil že pred vojno posečati sokolskih prireditev na ozemlju Avstro-Ogrske, kljub temu da je bil aktivni oficir srbske vojske. Prikazal je pokojnika kot junaka v obeh balkanskih in zlasti v svetovni vojni, kjer je štiti pri Prizrenu odstopajočo srbsko vojsko preko albanske Kalvarije. Po vojni je bil general Kovačević med prvimi Sokoli, ki je nastopil za ustvaritev enotne sokolske organizacije. Na vseh svojih službenih mestih je uspešno sejal med najširše plasti naroda moralna načela Tyrša in Fügnerja. Tragična ironija je hotela, da je tudi padel kot žrtev teh svojih stremeljenj. Kovačević je želel, da se nam pridruži v državno zajednico tudi četrto bratsko pleme Bolgarov. Morala je biti ravno bolgarska roka, ki mu je zadala smrt! Spomenu pokojnika služimo najbolje, ako nadaljujemo z delom v tem njegovem duhu. Saj vemo, da ni kriv njegov smrti brat ob Črnem morju, temveč nemili sosed onkraj Jadrana! Bodimo složni in vsi štirje bratje bomo lahko zatrli črne srajce onstran Jadranskega morja! Slava generalu Kovačeviću!

Za »Jadransko Stražo« je imel lep govor prof. Ribarič, ki je pokazal vso

brezuspješnost početja onih, ki delajo proti temu, kar hoče narava in kar mora priti: da smo en narod od Triglava do Črnega morja. Vsa naša mlajša generacija trdno veruje, da bo ustvarjen veliki ideal ujedinjenja naroda od Triglava do Carigrada kljub vsem naporom Makedonske revolucionarne organizacije, ki hoče po navodilih Italije zavreti naravni razvoj in se poslužuje sredstev, kakor je bil umor velikega Jugoslavena Kovačevića. Prej ali slej pride čas, ko si podajo roke Ljubljana, Zagreb, Beograd in Sofija pod dinastijo Karagjorgjevičev.

Za orlovsko mladinsko organizacijo je spregovoril profesor teologije dr. Jeraj. Svetla točka tragedije generala Kovačevića je dejstvo, da smo pokazali zopet čustvo edinstva Srbi, Hrvati in Slovenci, da smo ena duša v eni državi! General Kovačević je umrl kot mož dela za dobrobit naroda in države, za najvišje ideale! Saj se ne izplača živeti, ako nimamo svoje domovine in svobodnega naroda!

Orjuna je poslala za spominski večer odvetniškega kandidata dr. Vauhnička, ki v temperamentnih besedah orisal vso tragedijo, krivice in zapostavljanje zaslužnih pravih narodnih borcev, idealistov, ki pa v svojem delu ne odnehajo. V imenu nacionalistov se govornik klanja sveti žrtvi za našo narodno stvar, pokojnemu generalu Kovačeviću.

Minister n. r. dr. Kukevec je v svojem govoru imenoval čin makedonstvujuših zločin nad celim slovanstvom. Vsi napori slovanskih sovražnikov se bodo razblinili v nič. General Kovačević nam ostane vzor moza dela in pravega patrijota! Slava mu!

Nekaj po 21. uri je predsednik gospod Perhavec zaključil spominsko svečanost.

POVIŠANJE OROŽNIŠKEGA KONTINGENTA V RUMUNIJU

BUKAREŠT, 23. decembra. Vlada je sklenila, da poviša orožniški kontingent od 10.000 na 60.000 mož.

Kolektivna razstava naših proizvodov na Dunaju.

Uprava dunajskega sejma je naslovila na Pooblaščenega trgovinsko agencijo kraljevine SHS na Dunaju (I. Seilerstätte 30) dopis, ki se nanaša na prireditve kolektivne specialne razstave naših proizvodov na dunajskem sejmu. Trgovinska agencija je poslala ta dopis zbornicam in drugim gospodarskim ustanovam z opozorilom na koristi, ki bi jih imela organizacija take kolektivne razstave za naše gospodarstvo v splošnem. Na letošnjem pomladanskem sejmu je imenovana agencija v zvezi z našim oficijelnim turističnim birojem napravila v tem oziru prvi poizkus in je v posebnem oddelku razstavila za tujsko-prometno propagando slike in modele o narodnih krasotah naše države. To razstavo je svečano otvoril naš poslanik na Dunaju. Razstava je imela dober uspeh, ki bi bil pa vsekakor večji, če bi se na njej razstavilo kolektivno tudi predmete naše produkcije. Interesenti, ki bi hoteli sodelovati na taki razstavi, so naprošeni, da o tem obvestijo Zbornico za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

Božične jaslice in drevesca v Mariboru

PRAVIH JASLIC NI VEČ. — PRAGOZD NA GLAVNEM TRGU. — BONBONČKI MARIBORSKE OBLASTNE SKUPŠČINE ZA BOŽIČ.

Maribor, 23. decembra.

„O, o, o, o božiču je lepo...“ smo prepevali še kot prvošolčki in samosrajčki takrat v starih časih... Jaslice doma v kotu so dvigale naša srca tja v višje sfere in nepopisno lepi so spomini na tista leta. Ko se je pred nekaj desetletji udomačilo tudi pri nas nemško božično drevo, so jaslice bile nekam zapostavljene in jih dandanes najdeš — v oni monumentalni obliki stare dobe — le še malokje... Če bi jih le mogla dvigniti iz pozabljivosti Siceva izdaja »Narodnih jaslic! Zdi se mi pa, da so med ljudstvom še mnogo premalo znane. Vaški trgovci ponujajo večinoma že izdelane »garniture« židovske proveniencije. Saj niti v Mariboru ob sedanjem božičnem sejmu nimaš prilike videti onih pravih pravcati narodnih jaslic z narodno ornamentiko in narodno nošo, kakor si je to zamislil prof. Sič. Celó znano podjetje na Koroški cesti, ki bi bilo še posebno poklicano skrbeti zraven časti in slave božje tudi za narodov blagor, razstavlja vsemogoče druge stvari. Pravih jaslic v naše meščanske in kmečke hiše ne bo več kmalu nazaj in baš s tem je zamrla v naših krajih stara, originalna idila božične noči...

Prav živahno pa je te dni na novem Glavnem trgu, ki se je spremenil naenkrat v — pragozd. Smreke in smrekce daleč tam s Pohorja ali Kozjaka se ti nudi po raznih cenah: 10, 20, 30 ali celo po 50 Din.

Meščani so precej navdušeni za ta božična drevesca, še bolj pa prodajalci, ki cele dneve zmrzujejo tamkaj, in se vsled tega prav nič ne hudejejo, samo da gre »kšeft«. Nabralo se jih je mnogo, najbrž pridejo vsi na svoj račun, saj imamo skoraj 10.000 družin, od katerih gotovo 95 odstotkov reflektira na drevesca. Svojičas se je privleklo s Pohorja tudi kaj — brezplačno, a pravijo, da je gospod »šenk« umrl in res — Pohorje je dobro zastraženo, seveda tudi mestni park, Kamnica in Kalvarija...

Maribor torej zastojkarskih »tihotap-skih« božičnih dreves ne bo deležen, zato je razumljiva zadovoljnost pohorskih prodajalcev na trgu. Višek kupčije bo pa itak šele zadnje dni. Večina čaka namreč na soboto, ko bodo baje že skoraj — zastoj, ker jih gg. Pohorci ne vlačijo radi nazaj v hribe in se takrat roba prodaja za vsako ceno. Zato bo za opazovalce zadnji dan pač najzanimivejši!

Vsekakor je božično razpoloženje v polnem razmahu. Kljub visokemu datumu in nizki temperaturi so priprave v polnem teku: božični kolači, jaslice in drevesca, zraven raznih drugih dobrin nas namerava »dobro dete Jezušček« še posebej iznenaditi tudi s »sladkimi« bonbončki znamke »Fiskus« iz tvornice oblastne skupščine mariborske... Lepa božična idila! — — Sp- r.

Mariborski in dnevi drobiž

Stoletnica Mariborčana Tegetthoffa

Danes je preteklo ravno 100 let, odkar se je rodil v našem mestu v Slovenski ulici št. 12 admiral Viljem Tegetthoff. Šole je obiskoval v Mariboru in v Benetkah. L. 1845. je vstopil v avstrijsko vojno mornarico, kjer je vsled svojih zmoglosti in zvez z dvorom hitro napredoval. V letih 1853—62 je napravil več potovanj, posebno v Severno Afriko in v Južno Ameriko.

Dne 9. maja 1864. je premagal dansko brodoge v bitki pri Helgolandu. Še bolj se je proslavil, ko je dne 20. junija 1866. premagal s šibkim brodogem močnejšo italijansko mornarico v znani bitki pri Visu. Nato je postal najvišji poveljnik avstrijske vojne mornarice in član gosposke zbornice. Umrl je nenadoma dne 7. aprila 1871. na Dunaju, kjer je tudi pokopan.

Tegetthoff je bil brez dvoma odličen vojskovodja. S svojim odločnim in nepričakovanim nastopom v bitki pri Visu je preprečil namero Italijanov, da bi »odrešili« našo Dalmacijo. S tem si je vsaj posredno pridobil tudi za našo državo zaslug. Zato ga moremo ohraniti v dobrem spominu, četudi nam je bil sicer tuj po krvi in duhu.

Ob preobratu je bil njegov spomenik na Trgu Svobode v Mariboru deloma pokvarjen. Sedaj se nahaja tam le še podstavek, medtem ko hrani kip in ostale okraske mariborski muzej, kjer se nahaja še več drugih spominov nanj. Glede na njegove vsaj posredne zaslugе za našo domovino in ker so se medtem razmere bistveno spremenile, ne bo najbrže nihče več ugovarjal, če se njegov spomenik zopet popravi. Stroški bi bili itak neznatni. Tudi je naše mesto revno na spomenikih. Seveda bi se moralo popraviti spomenik brez vsakih slovesnosti.

Prva se'a mariborskega Aero kluba

Letalski dan spomladi.

Sinoči je imel odbor Aero-kluba za mariborsko oblast prvo sejo in se je konstituiral naslednje: predsednik ravnatelj g. dr. Tomišek, prvi podpredsednik poveljnik rez. inž. oficir-ske šole g. puk. Božić, drugi podpred-

sednik ravnatelj g. inž. Dračar, tajnik I. g. dr. Šestan, tajnik II. g. major Mičič, blagajnik g. Loos, člani: višji svetnik g. Keršovan mstr. g. Vreže, sod. svet. g. dr. Senjor in ravnatelj g. Pogačnik.

Člani nadzorstva so gg. general Spasič, dv. svet. dr. Stare, preds. oblast. odbora dr. Leskovar, direktor Narodne banke Ljubinkovič, ravnatelj Ljubljanske kreditne banke Klobučar.

Namestniki upravnega odbora: gg. nar. posl. dr. Pivko, nar. posl. Žebot, dr. Boštjančič, prelat Tomažič, dr. Ravnik, Rožmanit, upravnik carine Bogunar in zastopnica ženskih društev.

Namestniki nadzorstva: gg. magistratni ravnatelj Köchler, novinar Kasper, Josip Lovrenčič, Berec in zastopnica ženskih društev.

Čim se bodo ustanovili Aero-klubi tudi v oblasti izven Maribora, se bo oblastni odbor izpopolnil z njihovimi delegati. Na pomlad okoli Velike noči priredi mariborski Aero-klub letalski dan, na katerega povabi eskadrile iz Novega Sada in Zagreba. Klub bo storil vse potrebne korake, da se ustanovi v Mariboru letalska postaja za mednarodno progo Avstrija—Italija in da se podaljša zračni promet Beograd—Zagreb tudi v Slovenijo. —

Uprava »Večernika«

sprejema oglase za božično številko, ki izide v povečanem obsegu in zelo povišani nakladi, samo do sobote do 10. dopoldne. Na pozneje prinesene oglase se ne bo več mogoče ozirati.

Eksistenčno vprašanje rudarjev.

V četrtek se je v Trbovljah vršila med zastopniki Trboveljske premogovne družbe, rudarsko oblastjo, delavsko zbornico in delavskimi zastopniki anketa o gmotnem položaju rudarjev. Do sporazuma žal ni prišlo. TPD bi mezde malo zvišala le ob uvedbi deseturnika. —

Obvestila »Študijske knjižnice«.

Knjižnica ostane za dobo božičnih počitnic, t. j. od 24. decembra do 2. januarja za občinstvo zaprta. Zadnja izdaja knjig se vrši torej dne 23. decembra od 15.—18. ure. — Tedenski naročniki pa lahko zamenjajo knjige dne 30. decembra v dobi od 9. do 12.30 ure.

„Špehar!“

(Na naslov mestne občine!)

Na spomenico špeharjev in interesiranih krogov je predvolitveni občinski svet odločil, da morajo priti špeharji z Vojašniškega trga na Vodnikov trg. Od tozadavnega članka v »Večerniku« in od spomenice špeharjev ter zainteresiranih interesentov — pa tudi od sklepa zadnje seje mariborskega občinskega sveta je preteklo že 14 dni, a špeharji so še vedno na Vojašniškem trgu in ne na Vodnikovem, kakor jim je bilo v imenovanji seji odločeno. Eni kakor drugi zainteresiranci to čudno komentirajo, a izgovor, z občinskimi volitvami vendar nekoliko drži.

Ker pa so sedaj občinske volitve končane, je ta izgovor popolnoma jalov in je stvar merodajnih faktorjev, da končno izvedejo sklep še legalnega občinskega sveta in to čimprej.

Po raznih vesteh gre tu baje za protekcijo enega zainteresiranega človeka na škodo šestindvajsetih?

Zato pozivajo udeleženi interesenti merodajne faktorje, da izvedejo sklep zadnje občinske seje pred volitvami in potom policije odredijo samo to, kar je sklenila občinska seja, da je stojišče špeharjev na Vodnikovem trgu in ne več na Vojašniškem trgu kakor dosedaj.

Če pa se sklep občinske seje ne izvrši, bomo zapeli višje tone.

Proti oblastnim davkom

priredijo delavske strokovne organizacije širom Slovenije serijo protestnih shodov, da dozna najširša javnost, kako SLS večina v obeh oblastnih skupščinah ne mara enakopravnosti ter nalaga največji del novih davčnih bremen prebivalcem mest in večjih krajev, posebno delavstvu in revnim konsumentom. Novi davki tlačijo in ovirajo tudi produkcijo. Od samoupravnih davkov odpade že sedaj na vsakega prebivalca mest letno okroglo 167 Din. na prebivalca dežele pa samo 41 Din. —

Nenavaden dvig temperature.

Davi se je temperatura v Mariboru nepričakovano dvignila in celo prešla ledišče. Že sinoči je bilo čutili rahlo dviganje in je okrog polnoči znašal temperatura —9 stopinj, do čim je proti jutru zavel jug in živo srebro se je skokoma dvignilo. Ob 8. zjutraj je znašala +1 Celzija, do 10.45 pa se je dvignila na +2 stopinj. Led in sneg sta pričela popuščati, barometer pa se je toliko znižal, da je pričakovati novih padavin. —

Gradbena akcija.

V pospeševanje gradbene podjetnosti je mestna občina leta 1926 sklenila, da se oprosti občinskih davščin vse hiše, ki dobe stavbeno dovoljenje leta 1926 in uporabno dovoljenje še leta 1927. Razni interesenti pa so se začeli zanimati za te ugodnosti in graditi hiše uprav v tekočem letu. Bili so pač mnenja, da bodo tudi deležni vseh teh ugodnosti, ker se logično na efektu nič ne izpremeni, če je bilo dovoljenje izdano leta 1926 ali pa 1927, samo da je gradba pravočasno dogotovljena.

Magistrat pa je vezan na besedilo omenjenega sklepa in zato je treba, da občina ta sklep revidira, tembolj, ker so bili vsi ti podjetniki prepričani, da ne bodo v tem oziru nič prikrašani. Tudi jih ni nihče o tej nevarnosti poučil. Zato je občina dolžna to storiti, če ji je v istini na srcu pospeševanje gradbene podjetnosti in s tem lajšanje stanovanjske bede v Mariboru.

Hvaležnost obdarovanih otročičev.

Na prošnjo naših dobrih učiteljev so mnogi blagi dobrotniki za nas revne otroke darovali. Lepi darovi so nas zelo razveselili. Vsem darovalcem se toplo zahvaljujemo za lep božič, ki so nam ga napravili s svojimi darovi. Bog vam stotero poplačaj! — Za vse obdarovance: Pegan Zvezda, Marica Veber in Močivnik Vera, učenke II. razreda na Teznu.

Občni državljanski zakonik

v slovenskem prevodu, ki ga je izdala Tiskovna zadruga v Ljubljani, je izšel. Knjiga se dobi v mariborski podružnici Tiskovne zadruge. Aleksandrova cesta 13. —

Puščava — božični darovi.

Za nabavo tople obleke najsiromašnejši šolski mladini so darovali gg.: grof Alfons Zabeo. Fala, 1000 Din. Avgust Löschnigg, lesni trgovec, Sv. Lovrenc, 400 Din. in Jožefa Witzmann, velposestnica, Rufa, 200 Din. Darovalcem se šolsko upraviteljstvo v Puščavi najtopleje zahvaljuje. —

Naši mornarji rešili posadko ameriške ladje.

Pred nekaj dnevi je naš trgovski parnik »Izabran«, last Dubrovniške paroplovne družbe, ko je plul v bližini ameriške obale, rešil vso posadko nekega ameriškega parnika, ki se je potopil. Naši hrabri mornarji so prispeli v zadnjem trenutku, vendar se jim je posrečilo, da so s svojo vestnostjo in odločnostjo rešili vso posadko ameriške ladje sicer sigurne smrti. Junaški nastop naših mornarjev je našel živahen odmev v vsej ameriški javnosti in je sam predsednik Zedinjenih držav Coolidge izrazil sedaj željo, da podeli našim mornarjem večje število darov. Ameriški poslanik v Beogradu, g. Price je že obvestil našo vlado o tej želji predsednika Coolidgea in mu obenem sporočil, da se bo o priliki izročitve darov vršila na ameriškem poslanstvu še posebna svečanost.

Ponesrečen otrok.

Konrad Neuwirt, 4 letni sin vinčarja pri Sv. Petru pri Mariboru si je včeraj zlomil desno roko, ko je po sobi tekal in padel. Zdravi se v bolnici. —

Nepoboljšljiva tatca.

Sinoči je bila v nekem hlevu Ob železnici aretirana Marija S., katero je hlapec Anton K. osumil, da mu je nedavno, ko je prenočevala pri njegovem tovarišu, ukradla 7 srajc in drugega perila v vrednosti 400 Din. Marija, ki je živela že 11 let v Budimpešti, je po povratku izvršila več tatvin. Doslej je bila že petkrat kaznovana in dvakrat v prisilni delavnici v Begunjah. Osumljena je tudi, da se bavi s tajno prostitucijo. Razen tega se je tudi upirala aretaciji in žalila stražnike. Torej se bo morala radi treh prestopkov zagovarjati pred sodiščem.

Pijanost plačal z življenjem.

Pred dnevi so se seljaki iz vasi Grede pri Sisku vračali domov. Že v Sisku so se napili in nadaljevali s pijančevanjem še potoma. Ko so prišli do neke gostilne v Selih, je bil kočijaž Vici Gregorec že tako vinjen, da sploh ni znal več upravljati konja. Zgubil je vajeti iz rok in padel pod voz. Splašeni konji so ga popolnoma pohodili in vlekli potem še dva kilometra naprej, dokler ga niso rešili ljudje iz mučnega položaja. Prepeljali so ga sicer takoj v bolnico, vendar je kmalu nato podlegel težkim poškodbam.

Ciganka z detetom zmrznila.

Kmetje, ki so se vračali včeraj zjutraj z letnega sejma v Karlovcu, so našli ob cesti v vasi Lasinje neko ciganko z otročičem v naročju. Oba sta bila že mrtva in sta postala žrtev nenavadno hude zime.

Avtobusna zveza s Ptujem.

V nedeljo na božični dan ne bo vozil avtobus Maribor-Ptuj, na Stefanovo je pa zveza zopet normalna.

Službo dobi

izurjen klepar potom mariborske borze dela. Naj se javijo pri njej samo dobre moči. —

Zobozdravnik dr. Viktor Kac.

Aleksandrova cesta 22, do preklica ne ordinira. 2034

Mariborsko gledališče

REPERTOAR:

Petek, 23. decembra ob 17. uri »Snegulčica«. Otroška predstava pri znižanih cenah.

Sobota, 24. decembra. Zaprto.

Nedelja, 25. decembra ob 15. uri »Logarjeva Krista«. Znižane cene. Ob 20. uri »Eva«. Znižane cene.

Ponedeljek, 26. decembra ob 15. uri »Bajaderna«. Znižane cene. — Ob 20. uri »Takrat v starih časih...«

Trije milijoni lju ti na osmih kvadratnih miljah

RAZŠIRJENJE V VIŠINO. — NEBOTIČNIKI IN PROMET.

V Newyorku imajo že načrt za najvišjo hišo na svetu. Poslopje bo imelo 110 nadstropij in bo podstrešje 420 metrov nad uličnim tlakom. Sama zgradba bo stala 18 milijonov, zemljišče 4 in pol milijona, skupni stroški bodo pa okrog 22 in pol milijona dolarjev. Dosedaj najvišja hiša — v Newyorku seveda — ima »samo« 85 nadstropij in bo nova stavba od nje za blizu 100 metrov višja. Gigantska stavba bo imela nad 60 vpenjač (liftov), ki bodo vozile z največjo hitrostjo po posebnem redu, kakor vlaki. Dvoje vpenjač bo imelo prvo postajo šele v 82. nadstropju.

Nebotičniki nastajajo vsled pomanjkanja prostora. Newyork leži namreč na otoku Manhattan, ki je dolg kakih 95 km, širok pa 8 km. Mesto se je začelo na južnem koncu ter se je zamoglo širiti le v eni smeri. Naglo rastoče mesto je seveda zasledilo tudi velik del polotoka, na majhnem prostoru Manhattana je pa vendarle središče in ima ob vedno večjem pomanjkanju prostora edini izhod navzgor v višino. Tako so se začeli nebotičniki in svet je bil vesel ideje, da se mesta lahko širijo tudi navzgor in ne samo naokrog in narazen. Nebotičnike so spočetka pozdravljali kot rešitelje, kmalu so pa občutili, da se vsled njih še bolj občuti silno pomanjkanje prostora. Nebotičnik je kakor magnet. Do 15 tisoč ljudi pritegne zvečer na sebe, zjutraj jih pa spusti na ulico. Toľike gneče, kot okrog nebotičnikov, ni nikjer na svetu. V New-

yorku pride tam, kjer so navadne hiše, čez dan nad 350 tisoč ljudi na eno kvadratno miljo. V okraju nebotičnikov so pa na osmih kvadratnih miljah dnevno 3 milijoni ljudi.

To pomeni zjutraj in zvečer pravo preseljevanje narodov in v preozkih cestah prometne ovire in težave, kakoršnih ni nikjer drugje. En sam kratek stik elektrike je nedavno naenkrat in za par ur ustavil 1600 nadzemskih in podzemskih železnic. Na vseh koncih in krajih se da ugotoviti, da prometnih zaprek ne delajo preozke ceste in preštevili avtomobili, ampak v glavnem takozvani trijumf modernega stavbarstva — nebotičnjak. Posestniki avtomobilov, so pa navezani na podzemne železnice, kjer je zopet toľika gneča, da je vožnja na delo in vrnitev domov velika muka. Ceste postajajo vedno nevarnejše, nebotičniki se pa zidajo naprej brez pomisleka, da ceste ne bodo mogle sprejemati niti četrte prometa, nastalega vsled novih ogromnih zgradb. Nebotičniki že danes na mnogih cestah izgubljajo svojo vrednost, ker se tovarni promet ne dá redno in dovolj naglo opravljati, da bi se raznim podjetnikom izplačalo najeti poslovne prostore v velikanskih zgradbah. Glede stavb so Amerikanci kratkovidni ali so pa tako zavarovani v sedanost, v dan in uro, da se ne brigajo za to, kar bo v bodoče.

Voditelj Indijcev Gandhi — umrl

»Veliki upornik — Velika duša.«

Po kratki bolezni je umrl v četrtek vodja mogočnega nacionalnega pokreta v Indiji Mahatma Gandhi, nazvan od nasprotnikov »veliki upornik«, od pristašev pa »velika duša.« Svoj narod je vodil Gandhi politično, gospodarsko in tudi versko. Bil je velik, silen ne samo kot ljudski voditelj, ampak tudi kot človek. Nevarno je majal temelje britanskega imperija, pri tem pa ostal do pčice dosleden svojim miroljubnim načelom ter odklanjanju vsake sile. Za pravo in svobodo Indijcev je delal le z miroljubnimi sredstvi, od katerih je bilo najuspešnejše in Angležem najnevarnejše — bojkot angleškega blaga in vseh izdelkov. To bojno sredstvo je bilo tudi velevažno v razvoju naroda. Čudovito naglo so se Indijci navadili na evropski način produkcije, na vsa sredstva modernega življenja, da Angliji lahko rečejo in pokažejo. »Ne potrebujemo te!«

Koncepcija Gandhijevega boja ostane na veke zapisana v analih sveta kot najčistejši primer požrtvovalnosti, domoljuba in človečanske pravičnosti. Za Tolstojem je Gandhi najodločnejši nasprotnik vsake sile. Tolstoj je silo obsodil iz Jasne Poljane, Gandhi pa na čelu gigantskega narodnega pokreta neprestano mireč veliko in upravičeno ogorčenje vsled mnogih krivic. Indijski pokret svojih ciljev sicer še ni dosegel, Angleži so pa kot bistroumni politiki takoj uvideli, da bi bila sila olje v ogenj in da se da oblast še najboljšo obdržati s popuščanjem.

Mohandas Karamchand Gandhi se je rodil 2. oktobra 1869 v Porbandarju v zapadni Indiji. Njegovi starši so bili bogati trgovci. Nižje in srednje šole — indijske in evropske — je dovršil doma, pravo in filozofijo pa v Londonu. Prvič je nastopil 1. 1893 in sicer za pravice indijskih delavcev v Južni Afriki. Do leta 1914 je vodil ta boj ter ga tudi uspešno dobojeval. Prva njegova svetovna pomembna delavnost je pa začela takoj po vojni, ko so Indijci zahtevali izpolnitev angleških obljub glede samouprave. V svrhu vzajemnosti in moči je Gandhi odpravil starodavne in od tujcev netene verske in druge spore med Hindustanci in muslimani. Čudovito slogo je oživil tvorila njegova beseda. Leta 1922 so ga Angleži obsodili na šest let ječe. Gandhi

je preprečil vse protestne nemire ter se dal mirno zapreti. Dve leti pozneje so ga zopet izpustili. Zadnja leta se je Gandhi bolj in bolj vglabljal v filozofijo, v indijskem nacionalnem pokretu pa dobivajo premoč revolucionarni elementi.

Drugi „Sacco-Vanzetti“ proces v Ameriki

Neko newyorško sodišče vodi sedaj razpravo, ki je skoraj kopija procesa Sacco-Vanzetti. Tudi tokrat sta obtožena dva Italijana in sicer radi umora dveh drugih Italijanov-fašistov. Obtožena Carrillo in Greco pripadata namreč struji, ki je proti fašizmu. Med italijanskimi naseljenci v Ameriki delujejo tudi fašistični agenti in ker so sedaj dva taka našli umorjena, so kot zločince osumili prej imenovana, ki sta že večkrat na shodih rojakov odločno nastopala proti fašizmu. Obdolženca dokazujeta, da na dan umora sploh nista bila v kraju zločina, ampak daleč proč, da tako kot storilca ne moreta priti v poštev. Po stanju razprave se da sklepati, da bosta obsojena kljub dokazovanju in nekaterim pričam, ki so izjavile v njun prilog.

Leteči uradi.

Prve leteče urade imajo gotovo podtajniki ameriškega vojnega ministrstva. Dvoje letal so že opremili s pisalnimi mizami in drugimi pisarniškimi pripravami, da bodo podtajniki lahko pri svojih službenih letih opravili pisarniške posle. Pisalne mize stojé v prostoru, ki je drugače rezerviran za opazovalca. Letala vojnega ministrstva preletijo 150 milj v eni uri. Prvi podtajnik Davison je izurjen pilot, druga dva pa se šele vežbata.

Koliko psov je v Angliji.

Po najnovejši statistiki je v Veliki Britaniji nad 4 milijone psov, tako da pride na vsako četrto osebo en pes. Med njimi je 250.000 psov z rodovniki. Pasja industrija zaposluje na tisoče moških in žensk in znaša letni promet skoro 20 milijonov frankov. Dohodki pasjega davka gredo na milijone. Anglija je nedvomno dežela, kjer je največ ljubiteljev psov.

Nad 10 milijonov za sliko.

Neka berlinska umetniška založba je na Švedskem kupila doslej še malo znano Dürerjevo sliko za ogromno ceno 750.000 mark — to je 10.500.000 dinarjev. Slika predstavlja nekega mladeniča — ter se smatra za eno najboljših del velikega mojstra.

Sport

MOLNP (službeno).

Na včerajšnji seji je MO izžrebal protivnike in spored tekmovalni za prvenstvene, kakor tudi za pokalne tekme.

1. Železničar — Ptuj v Mariboru,
2. Svoboda — Rapid,
3. Merkur — Svoboda,
4. Rapid — Merkur,
5. Svoboda — Ptuj v Ptuj,
6. Železničar — Svoboda,
7. Maribor — Železničar,
8. Rapid — Ptuj v Ptuj,
9. Maribor — Ptuj v Ptuj,
10. Železničar — Rapid,
11. Maribor — Merkur,
12. Maribor — Rapid,
13. Ptuj — Merkur v Mariboru,
14. Maribor — Svoboda,
15. Merkur — Železničar,

dočim se bodo pokalne odigrale v sledečem vrstnem redu:

1. Maribor — Merkur,
2. Železničar — Svoboda,
3. Rapid — zmagovalac drugega kola,
4. Finale: zmagovalca prvega in tretjega kola.

Tekme se prično točno na termin, ki ga določi MO najbrže začetkom februarja. Radi preobširnega sporeda se bosta igrali po dve tekmi skupaj, da se tako pravočasno zaključi prvenstvo in ugotovi prvaka, kakor zahtevajo sportne instance.

Nov svetovni rekord v skoku v daljavo.

Iz Durbana, glavnega mesta Natala v južni Afriki, poročajo, da je povodom nekega tekmovalja znani skakalec Atkins, ki je že na poslednji olimpijadi v Parizu startal za Južno Afriko, skočil 8 m 15 cm v daljavo. Skok je nepričakovan in presenetljiv uspeh, s katerim je dosedanji rekord Hubbarda potolkel za 27 cm. Hubbardov rekord znaša 789 cm. Poročilo še ni potrjeno.

Zgodovinski poljski grad grofov Tarnovskih v ognju

Težka nesreča je zadela te dni poljsko plemiško rodbino Tarnovskih, ki so znani iz večstoletne zgodovine Poljske. V sredo okoli treh zjutraj je izbruhnil radi neke napake pri centralni kurjavi ogenj v gradu grofov Tarnovskih v Dzikowu nedaleč Tarnobrzega v Galiciji. V usodnem trenutku ni bilo gospodarja gradu doma in se je požar bohotno razpasel ter ga niti večer ni bilo mogoče ugasiti. V četrtek ponoči so se vnele cele zaloge premoga v kletih, kar je močno oviralo gašenje elementa. Prebivalci gradu so sicer napeli vse svoje moči, da rešijo grad pred žalostnim koncem, toda kot vse kaže — brezuspešno. Že po dosedanjih poročilih je zahteval požar devet smrtnih žrtev, med katerimi je tudi znani poljski lahkoalekt Alfred Breyer. Cela vrsta ljudi pa je težko poškodovanih. Od izredno bogatih zbirk raznih zgodovinskih zanimivosti se je posrečilo rešiti le kako polovico. Zdravi sta ostali tudi mati sedanjega lastnika grofa Zdzislava Tarnowskega in pa kneginja Radziwill.

Grad Tarnowskega, nekdanjega člana avstrijske gosposke zbornice, je bil znan po vsej poljski državi kot dragoceno kulturno zgodovinsko poslopje in je stal na prijazni višini v Dzikowu s krasnim razgledom na dolino Visle. V njem ni bilo le mnogo zgodovinskih dokumentov iz poljske preteklosti, temveč tudi veliko številno slik in drugih starinskih dragocenosti z obširno biblioteko. Pa tudi zadnje mesece se je mnogo čitalo o gradu Tarnowskega, ker so bile na njem mnoge konference poljskega plemstva, ki se je izreklo za politiko Pilsudskega.

Berač s petimi suknjiči.

Nič manj kakor dve uri sta potrebovala te dni dva stražnika v Glasgowu, da sta izvršila na nekem aretiranim beraču telesno preiskavo. Mož je imel namreč na sebi pet suknjic in 3 hlače. Iz številnih žepov so privlekli na dan na tisoče vrečic s cigaretami, več sto ključev, denarnic, nožev, pip in prstanov, dragocenih čekov in za štiri kile bakrenega denarja. Berač je izjavil, da se je vzdrževal s tem, da je srebrne novce zamenjaval v bakrene. Policija ga je vtaknila v luknjo, da dožene, odkod izvira

LAWN TENNIS.

Hollandska—Danska.

V Haagu se je odigral meddržavni matsh Nizozemska—Danska. Zmagali so Holanci v razmerju 3 : 2. Najzanimivejša je bilo srečanje Petersen—Timmer, katero je odločil Petersen v svojo korist v trdi borbi 6 : 2, 6 : 4, 1 : 6, 8 : 6.

Borotra in Brugnion v Združenih državah.

Francoski reprezentanti tenisa Jean Borotra, Jacques Brugnion in Charles Boussus bodo prihodnji teden odigrali v Philadelphiji medklubsko tekmo. Racing Club de France proti Penn Athletic Clubu. Srečanje v Philadelphiji pomeni nepričakovano spremembo programa francoskih tenistov, ki so nameravali potovati iz Južne Amerike v Avstralijo. Za Penn A. C. nastopijo Williams, Manuel Alonso in eventuelno tudi Tilden.

Lacoste v Bruslju.

Francoz Lacoste je premagal v Bruslju belgijskega prvaka Washerja 6 : 2, 6 : 3. V igri dvojic s Turneisenom pa je bil premagan od dvojice Washer—Botsford 3 : 6, 2 : 6.

Avstrijska in madžarska lista prvakov.

Na avstrijski listi se nahaja na prvem mestu F. Matejka, sledi mu bivši prvak H. Artens. Tretji ing. Brück; sledita W. Winterstein in H. Eysler. Iz sportnih ozirrov se v določitvi ranga ni upoštevalo grofa Salma. Dame: L. Redlich, Elissen, M. Redlich, Heughauer, Grave in gđc. Eisenmenger. — Na Madžarskem si dele mesta: Bela pl. Kehrling, J. Dakasz, R. Jakobi, A. Kelemen in K. Kirchmayer, dočim se dame vrste: gospa pl. Petery-Barady, Schröder, Dei, Goney in gospa Krentsey.

Alžirska tragedija

V Alžirju se je odigrala te dni zakonska tragedija, ki je izzvala radi svoje tajinstvenosti naravnost ogromno senzacijo. Preteklo sredo se je lepa 26 letna židinja Ben Yaya, hčerka uglednega in bogatega trgovca, poročila z mladim odvetnikom El Ghazijem. Svatba se je vršila v največjem veselju in silnem razkošju. Pri banketu je sodelovalo nad 120 oseb, najodličnejših zastopnikov židovske verske občine v Alžirju. Po banketu so svati spremili ženina in nevesto v njihovo novo stanovanje, želeč jima vso srečo v življenju.

Kaj se je kasneje odigralo med obema zakoncema, je še dosedaj tajnost, ki morda ne bo nikdar pojasnjena. Rano zjutraj so opazili mimoidoči ljudje neko mlado žensko v nočni halji, ki je odpirala okna svoje sobe in skočila potem na cesto. Hiti so takoj na kraj nesreče, kjer je padla, toda bila je že mrtva. Pri padcu si je zlomila hrbtenico.

Policija je takoj uvedla preiskavo in zaslišala mladega odvetnika El Ghazija, enonočnega soproga lepe Ben Yaye. Toda ta je mirno izjavil, da je njegova žena skočila skozi okno ravno v trenutku, ko je on zapustil sobo. Niti najmanj ne ve, kaj je njegovo ženo pognalo v smrt. Policija seveda nadaljuje preiskavo, ker tej izjavi ne veruje in upa, da se ji vendarle posreči razkriti vso tajnost.

Izkopavanje v Ninivah.

Po 20 letnem prestanku se je angleški muzej odločil, da prične znova z izkopavanjem pri Ninivah, ker upa, da bodo s tem rešeni problemi, ki so se pojavili po l. 1905, ko so odkrili v starodavnih Ninivah hram boga Rabua. V Mezopotamijo je odšla ekspedicija pod vodstvom Campbela Thompsona in dr. Hutchensona, ki je že poprej delovala v tem kraju. Ninive so v svetovni vojni zasedle angleške čete, vendar okupacija ni nič škodovala starim izkopninam. Pač pa je bila takrat napravljena cesta pod Senaheribovo palačo.

Milijon novih hiš.

Milijon novih hiš so zgradili od sklenitve premirja l. 1918 ne morda v naši državi, kjer je še najbolj občutno pomanjkanje stanovanj, temveč v Angliji.

Hans Dominik:

Oblast treh

»Prav imate, gospod predsednik! Čudna zadeva. Toda hvala bogu, da ne spada v delokrog Sing-Singa in da se me vsaj uradno ne tiče. Stvar armade je, da dobi svojo križarko nazaj. Raje še nekaj besedi o dr. Glossinu. Marsikaj sem že namreč čul o njem. Danes sem ga prvič videl. Kje stanuje? Kako živi? Kaj počne?«

»Vprašate več, kot vam morem odgovoriti. Tukaj v Newyorku poseduje preprosto opremljeno hišico v 316-ti ulici. Poleg tega ima pa gotovo tudi na drugih krajih svoja skrinjčica...«

»Ali je oženjen?«
»Ne! Dasi ne prezira ženskega spola. Marsikaj sem zvedel o tem... Pa privoščimo mu njegovo zabavo, čeprav bi se marsikomu zdela precej čudna...«

»Ali sicer nima nobenih posebnih strasti?«

»Vem, da zbira dijamante. Izbrano lepe in velike komade.«

»Ni napačno! Toda nekoliko draga zabava. Ali razpolaga s tolikimi sredstvi?«

»Mac Morland je skomizgnil v raven.«

»Ne morem presoditi. Mož v njegoven položaju z njegovim vplivom pač more... Dragi profesor jaz sem že itak mnogo več povedal, kot bi smel in kot sem hotel. Pustimo doktorja, naj živi, kakor hoče. Najbolje je, da imamo čim manj opraviti z njim... Pa ko ste že enkrat tukaj, bodite tako prijazni in poročajte mi na kratko o dogodkih v Sing-Singu za moje akte. Potem pa greva lahko skupaj na južino.«

Zidovje Bele hiše v Washingtonu je bliščalo v žarkem opoldanskem solncu, ko da je klesano iz grškega marmorja. Toda mračna tajnost se je skrivala za tem blestečim zidovjem. Dolgo in zamišljeno so zlele oči mimooidočih na gladkih, ravnih ploskvah poslopja. Politična napetost je postala neznosna. Vsak trenutek lahko izbruhne že dolgo z bojaznijo pričakovana vojna z angležkim svetovnim imperijem. Odločilo pa se bo o tem tam zadaj za širokimi stebri in visokimi okni Bele hiše.

V prejšnji sobi prezidenta-diktatorja je sedel adjutant in pazljivo zasledoval napredovanje kazalcev na stenski uri. Ko je s tihim zvokom naznačila enajsto uro, je vstal in stopil v prezidentovo sobo.

»Gospodje so zbrani, gospod predsednik.«

Ogovorjeni je kratko prikimal in se zopet nagnil nad pisalno mizo, da nadaljuje ureditev nekih papirjev. Mož sred-

nje starosti. Neke vrste vojaški jopič je pokrival suhljato gornje telo. Na dolgem, tankem vratu je sedela ogromna lobanja, katere popolnoma plešasto temo se je polagoma zibalo. Iz ozkega, oduševljenega azketskoga obraza pa je žarelo dvoje izvanredno velikih oči, nad katerimi se je bočilo previsoko in preširoko čelo.

To je bil Cyrus Stonard, neomejeni gospodar nad tristemilijonskim narodom. Ko se je sedaj dvignil in stopal počasi, skoro obotavljaje se, proti vratom, ni nutila njegova zunanja slika prav nič onega vladarskega sijaja, ki živi v ljudski domišljiji. Samo še svečeniška obleka je manjkala, pa bi imeli pred seboj fanatično postavlo srednjeveškega katoliškega meniha, kot so nastopali v takratnih verskih bojih.

Prekoračil je adjutantsko sobo in vstopil v podolgovat prostor, katerega sredino je izpolnjevala velika, vsa z načrti in kartami pokrita miza. V kotu dvorane je stalo v živahnem razgovoru šest gospodov. Državni tajniki vojske, mornarice, zunanjih zadev in državnega zaklada. Vrhovna poveljnika pehote in mornarice. Pri vstopu diktatorja so vtilnili. Cyrus Stonard se je spustil v naslonjalo koncem mize in je pomignil ostalim, da naj zavzamejo svoja mesta.

»Mr. Fox, poročajte gospodom o stanju zunanjih zadev.«

Državni tajnik zunanjih zadev je preletel svoje zapiske.

»Napetost v odnosih z Anglijo spe avtomatično k eksploziji. Odkar se je Kanada združila z nami v eno carinsko unijo, so gospodje ob Themsi postali nahodni. Stremljenja v avstralskem parlamentu, da se prično pogajati z nami po kanadskem vzorcu, so že itak slabo voljo v Downing Streetu še poslabšala. Anglija vidi, da prehaja dvoje njenih največjih in najbogatejših kolonij potom naravnega razvoja k nam. V Avstraliji se zadeva razvija počasneje, odkar je prenehal japonski pritisk. Toda tudi tam je razvoj nezadržljiv, če se Angliji ne posreči poprej vreči nas ob tla...«

Ironičen smehlaj je zaigral na licu vrhovnega poveljnika mornarice.

»V Aziji in Južni Ameriki se naši trgovski interesi ostro križajo z angleškimi. Zadnji upor v dolini Jang-tsek-linga je bil insceniran z angleškim denarjem. Afriška unija stoji pri vsem povdarjanju svoje politične samostojnosti trdno na strani Anglije in dopušča samo uvoz angleškega blaga. Naš zadnji poskus, da bi sklenili trgovsko pogodbo z Afriško unijo, je izpodletel. Po mojem mnenju se zadeve razvijajo k hitri odločitvi. Izginotje zračne križarke R. F. c. 1 je pripraven povod. Dve uri že divja naše časopisje proti Angliji.«

Cyrus Stonard je med tem poročilom mehanično risal različne vijuge in ornamente na polo papirja, ki je ležala pred njim na mizi.

»Kaj mislite o izginotju letala R. F. c. 1?«

Upri je svoj pogled na vrhovnega poveljnika mornarice admiralja Nichelsona.

»V bližini letališča smo prijeli dva angleška agenta. Obadva tajita vsako krivdo.«

»Razpolagamo s sredstvi, ki razvežejo takim ljudem jezik.«

»Vrv se je zadrževala okoli njunih vratov, toda onadva sta molčala.«

»Imamo močnejša sredstva... Kako dolgo more vzdržavati R. F. c. 1 v zraku?«

»Rezervarji za bencin so bili napolnjeni za dvanajst ur. Dovolj, da zamore pristati v popolni temi, če so leteli proti vzhodu. Naše zračne križarke nad severnim atlantskim morjem so obveščene. Pristanek v Angliji bi se moral izvršiti že za dneva in bi se nas o njem obvestilo.«

»Vi smatrate za gotovo, da so letalo odpeljali angleški agenti?«

»Popolnoma sem prepričan o tem!«

»Hm!... domneva je verjetna... morda preveč verjetna... In kakšnega mnenja so ostali gospodje? Se strinjate... hm! Najbrže, ne, gotovo se varate!«

Državni tajniki so vprašujoče zrlili na diktatorja.

»Zadnji gumb še ni zapet! Udaril bom šele, ko bom vedel, da je. To se pravi,

gospodje...« — diktator je povzdignil svoj glas — »...R. F. c. 1 naj kar pristane v Angliji. Ljudstvo tega ne sme izvedeti, dokler še ne morem udariti.«

»Kako so porazdeljene naše U-križarke?«

»Vsa flotila križark na islandskem meridijanu enakomerno razdeljena med 60. in 30. stopinjo severne širine.«

Admiral Nichelson je dvignil in pokazal na velikem globusu nahajališče križarskega brodovja.

»Kje se nahajajo zračne križarke?«

»Lahko opazovalno brodovje med Islandom in Faröerskim otočjem. Brodovje zračnih oklopnih pa leži že tri dni na ledeni grönlandski planoti.«

»In G-brodovje...«

»Letala na Grönlandu so opremljena z njimi.«

Samo člani tega državnega sveta so vedeli za tajnost, da so nove zračne križarke opremljene z bombami, ki morajo pri padcu na zemljo razpršiti v zrak milijarde in milijarde kužnih in kolernih bacilov. Ni se sicer še ponudila prilika preizkusiti v velikem bakterijsko vojno, toda ameriški stokovnjaki so si od tega sredstva nadejali velikega uspeha.

Pa P-brodovje? ...«

(Dalle prihodnjič.)

Prispevajte za spomenik Kralju Petru v Mariboru

Za božič na leso in na cenejša darila so slikanice za otroke:

O. Zupančič, Pokoncu izpod korenin

slikanica z besedilom cena Din 35.—, s poštnino Din 37-50

Domače in tuje živali

večbarvna slikanica, cena Din 30.—, s poštnino Din 34.—

M. Grošelj, Sala za male

slikanica, cena Din 32.—, s poštnino Din 36.—

M. Grošelj, Čebelica brenčelica

slikanica, cena Din 30.—, s poštnino Din 34.—

Veliko izbero najnovejših slikanic ima vedno na zalogi.

Knjigarna Tiskovne zadruga v Mariboru

Aleksandrova cesta 13.

XII

Spominjajte se CMD!

Mariborčani!

Gotovo ste prepričani, da dobiti preizkušeno

dalmatinsko vino

le v

Prvi dalmatinski kleti

v Mariboru, Mesarska ulica 5.

Cez ulico 1 Din ceneje po litru.

2028

Vesele praznike Vam želi **J. Povodnik**

Božična darila!

Srebrnina in galanterija, parfumerija, usnjato blago, pullowerji, veste, perilo, kravate, nogavice etc. po najugodnejših cenah pri

Slavko Černetč, Maribor

1951

Aleksandrova cesta 23

KAVARNA JADRAN
v nedeljo in ponedeljek
pri normalnih cenah
KONCERT

Zahtevajte povsod „Večernik“

Ne samo nizke cene

ampak tudi kvaliteta blaga, ki ga kupite v trgovini

I. N. Šoštarič, Maribor

Aleksandrova cesta 13

Vas zadovolji v vsakem oziru.

1027

Na zalogi je največja izbira najnovejšega blaga za moške in ženske obleke, plašče in perilo. Izgotovljene obleke za moške, ženske in otroke. Najnovejši kroji in zelo nizke cene. Postrežba točna in solidna.

Najprimernejše

božično darilo

XIII.

za odraslo mladino

so ilustrirane knjige:

Pavel Kunaver: ZADNJA POT KAPITANA SCOTTA. Broš. Din 36.—, vez. Din 41.—. — Juš Kozak: V BOJU ZA MONT EVEREST. Broš. Din 36.—, vezana Din 41.—. — Paul Kunaver: V AZIJSKIH PUŠČAVAH. Broš. Din 6.—, vezana Din 44.—. — Sienkiewicz H.: Z OGNJEM IN MEČEM. Povest iz davnih let. Brošura Din 80.—, vezana Din 104.—. — Sienkiewicz H.: POTOP. Zgodovinski roman. Broš. Din 110.—, vez. 131.—.

Naročila na **knjigarno Tiskovne zadruga, Maribor, Aleksandr. 13.**